

השקפה צעירה

עלון
מספר
215

מבית קהילת "חזון הדור הצעיר" (ע"ד)

יום שישי
 יב' שבט ה'תשע"ו (22.1.16)

מסיני בא... הרב פרופ' חביב יצחק

חרוט, אלא שהתורה היא חרות מיצה"ר, תבלין כנגדו. וזה עמוד הענן יום ועמוד האש לילה, שמראה ליהודי את הדרך ילך בה. וזה מה שאמר משה לבני ישראל בשיא החרדה "השם ילחם לכם ואתם תחרישון" שרוב התחבולות שהרעיף השם על מצרים פגע כל כך בתפיסת החושים של הישראלי, שהיה הדבר דומה לחרש, שאין לו חושים כבר. שידוע שיתר האומות מעוור, ויתר הקול מחריש. וכדי להתאשש מהחוויה המפחידה היה על היהודי להחריש וזה קריעת ים סוף, שהוא שאמר לעולם דר פרץ את כל הגבולות על מצרים, וללא מצרים היהודי ניצל מגבולות התורה, המים חיים. ולכן למחרת כשישראל רואים את מצרים מו על שפת הים, זהו השחרור האמיתי מעבדות מצרים, שאין לניצול שואה חופש אמיתי על שיראה בתבוסת הצורר, אחרת, סיוטי ליל ומראות הטרור ירדפו את לילותיו לעד, אבל אין אויב, בא בחופש המתוק, ומשתקם האמון בצדק האלוקי ובסדר, ומזה יוצאת השירה. אמרו חז"ל שלא באנו לעולם הזה אלא לשיח תודה, כמו שעשה דוד בהלל, עד כדי כך זהו תכלית האדם, שגם אם אחרי מותו בבואו של חוטא עד שערי גיהנום, שם ישיר הלל, מיד ניצל מדינה של גיהנום, ועובר לעולם הבא המיועד לו, ובצדק.

ולכן מסופר על דתן ואבירם שהוציאו את המן בשבת כדי להראות כאילו המציאות לא מתאימה עם דבר השם, ח"ו, ובאו ציפורים ומנעו חילול השם זה, ואכלו את כל המן. ולכן מנהג ישראל להאכיל ציפורים בערב שבת זו כדי להזכיר את הנס שנעשה בציפורים כדי למנוע חילול השם. שזה השירה שיוצאת מהציפורים, שמסמלות את המעוף שמתגבר על כח הכבידה, ע"י שהמסלול העליון ארוך מהתחתון, שזה התדברות הסדר של התורה על הרעש האקרעי, על העצה המתחלפת שהכתה במצרים על הים, פרץ של עצות מתחלפות, בזו אחר זו, בסדר שמהווה תחבולות, שמזה התושיה והשירה, שירת הים. וגם אנחנו כמנהגנו בקודש, ננסה ללמוד מהתורה מה מתבקש מאתנו מסיפור זה, כגון החשיבות של השירה וההלל, והיתרון שבמסלול הישר והממוצע, דרך האמת, "המים להם חומה מימינם ומשמאלם", ונזכה להמשיך מסורת ארוכת שנים בה אנחנו מחרשיים והשם נלחם לנו באויבינו, וממילא תחת מנהיגנו, משיח צדקינו גואל צדק, בב"א.

"באין תחבולות יפל עם, ותשועה ברב יועץ" (משי יא 14) "מחשבות בעצה תכון ובתחבולות תעשה מלחמה" (משלי כ 20)
 אלא שבכל דור ודור קמים עלינו לכלותנו, והקב"ה מצילינו מידם.
 ידוע המדרש שמשותף אתנו את החרדה שסבלו עם ישראל ליד הים לפני קריעתו, כשהיו מוקפים סכנות מארבע כנפות תבל מדבר, ים, הר, וצבא מצרים המשוריין. וכמה מצאנו עשצמינו במצבים אלו, דור דור ושונאיו. כמה פעמים נשאלו מנהיגינו "המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר?"
 ואומר מוסר החכמה שיש הבדל בין מחשבות לעצה. כמו שאומר הכתוב "רבות מחשבות בלב איש ועצת ד' היא תקום". שהעצה הסכמה באיזה דרך יבחר והמחשבות רבות הנה, ז"א, המחשבות מרמזות על ריבוי העצות והבלבול. וזה מועיל בעסקים, במה יסחור וממה ישתכר, אבל במלחמה לא כך, כי לאויב גם לו עצה, ולכן צריך תחבולות. וזה מלשון חבל, שמקשר בין עצה לעצה ברצף, כך שיתהפך העצה של האויב כנגדו, כמו מי שנע בגולן הסורי כדי להכין טילים על אויבינו, ונופל בשחת טרפו. והחבל הזה, שמקשר בין עצות רבות, הוא "ותשועה ברב יועץ", ז"א במלחמה יש להחליף עצה בעצה ברצף שיפריע לאויב להתמודד, כל פעם עצה אחרת, ועוד לפני שיסתגל ויבחר עצה לעצמו, מיד להחליף לעצה חדשה.
 וזה מה שקורה למצרים תחת ההשגחה. קודם ישראל נראים להם נבוכים, תנועותיהם במדבר נראות כאקרעיות, ואז הם נכנסים לים. עד כה חסרי אונים כקרבן מושלם, ואז פתאם, הכל משתנה עליהם "ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל כי די נלחם להם במצרים".
 ולכן בני ישראל צריכים לעומת הבלבול שמצרים חווים לקבל גבולות, כמו שהפסוק אומר "והמים להם חומה מימינם ומשמאלם". ואומרים חז"ל "אין מים אלא תורה" שהתורה גודרת את האדם מלחרוג מגבולות הטוב, וזה החופש המוחלט, כמו שאומר הפסוק "והכתב... חרות על הלוחות" שהיה לו לאמר

הצטרפו אלינו!

- תוכניות חינוכיות לילדים ונוער • גמ"ח "רק בְּשִׁמְחוֹת" - השאלת ציוד לשמחות ולנושאים אחרים • גמ"ח "לְבָרְיָאוֹת" - השאלת ציוד רפואי וסיעודי • מרכז להפצת ערכי היהדות • חלוקת מצרכי מזון • ערבי תרבות • בית מדרש יוצר לדתיים ולחילוניים • מרכז התנדבות קהילתי • מרכז הדרכה • חוגי ילדים

מה בפנים?

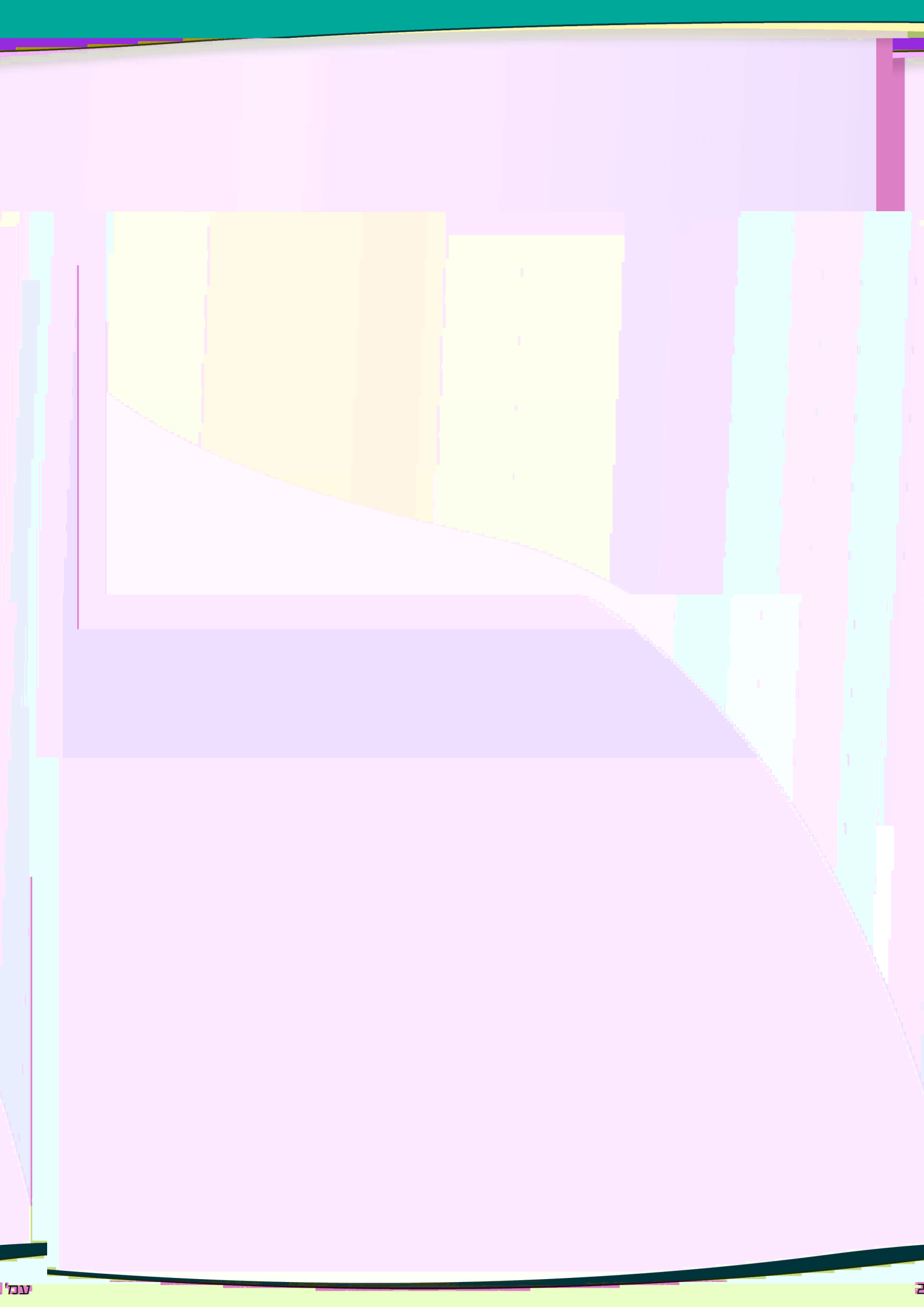
- חינוך באהבה
לחוץ חזק
- מושג השבוע
שבת שירה
- מבט לעומק
מעבר למילים
- הלכה בהרחבה
להתפלל צמוד לקיר
- ממטעמי המטבח
עוגת מייפל

שבת פרשת "בשלח"

כניסת שבת	יציאת שבת	חצור הגלילית
16:37	17:30	בית שאן
16:30	17:43	

"איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק..."

מושב השבוע

גרשון האריס

שבת שירה

שבת פרשת השבוע בשלח מכונה **שבת שירה** בזכות שירת הים ששרו בני ישראל על נס קריעת ים סוף והפטרות פרשה זו היא שירת דבורה מספר שופטים, פרק ה' על ניצחון של ברק בן אבינועם על סיסרא.

ובנוסף לשירת הים, כלולה בפרשת בשלח גם את סיפור המן שירד לבני ישראל במדבר, וכזכר לכך ישנם מנהגים מיוחדים בחלק מן הקהילות.

ברוב קהילות ספרד, נוהגים לשיר את שירת הים כל שבת. אולם אשכנזים אינם שרים אותה מדי שבוע, אך בשבת שירה, קהילות מסוימות כן שרות את השירה בתוך פסוקי דזמרא, וגם קוראים אותה פסוק פסוק (בעל קורא ציבור) במנגינה מיוחדת. וגם הרבה קהילות מוסיפות בפסוקי דזמרא את הקטע "ותקח מרים הנביאה..."

יש עוד מנהגים בשבת זו, כמו אמירת פיוט בשם "יום ליבשה", לאכול דווקא חיטים וגם להוציא אוכל לציפורים. מנהג זה שנוי במחלוקת הפוסקים כי עפ"י דיני שבת, אין לטרוח להאכיל בעלי חיים שיש להם אוכל זמין. אולם המנהג להאכיל את הציפורים מוזכר בספרים רבים, היות ולפי המדרש, כאשר דתן ואבירם ניסו להפריך דברי משה שלא יהיה מן ביום שבת הראשונה של ירידת המן ע"י פיזור מן ביום שבת, הציפורים אכלו את המן שפוזר, ודברי משה התקיימו. ולכן מאכילים אותם בשבת זו. כדי לצאת לידי חובה לכל הדעות ישנם שנהגו לתת לילדים קטנים להוציא את האוכל לציפורים במקום המבוגרים.

חידה שבועית

אמיר צ'פניק

חידת מהשבוע שעבר

בזמן הפסקת חשמל הדליקו באחד הבתים שני נרות: נר ראשון, הארוך ב-1 ס"מ מהנר השני, הודלק בשעה 17:30, והנר השני והקצר הודלק בשעה 19:00. בשעה 21:30 היו שני הנרות שווים באורכם. לבסוף, הנר הקצר כבה בשעה 23:00, ואילו הנר הארוך כבה רק בשעה 23:30. מה אורכם של שני הנרות?

פיתרון לחידה מהשבוע שעבר

אם שני הנרות היו שווים בעוביים, הרי מרגע בו השתוו האורכים ב-21:30, הם היו צריכים להמשיך ולדלוק משך זמן זהה. אבל משעה 21:30 המשיך הנר הארוך לדלוק עוד שעתיים (עד 23:30) ואילו הנר הקצר המשיך לדלוק רק שעה וחצי (עד 23:00). מכאן אפשר להסיק שהיחס בין עובי הנר הארוך לעובי הנר הקצר הוא כמו היחס בין משכי הזמן שהנרות המשיכו לדלוק מהשעה 21:30 ל-2:15 (כלומר יחס של 4 ל-3). הנר הקצר והדק בער בסך הכל 4 שעות. אם הנר העבה היה באורך זהה, הרי שמשך הבעירה הכולל שלו היה צריך להיות גדול פי היחס בין העוביים 4 ל-3 וזה אומר פי 4/3 מ-4 שעות וזה שווה ל-5 שעות ושליש שעה (חמש שעות ועשרים דקות), אבל הנר העבה בער יותר מ-5 שעות ו-20 דקות מאחר והיה לא רק עבה יותר אלא גם גבוה יותר ב-1 ס"מ. את הפרש הגבהים הזה של 1 ס"מ, בער הנר העבה ב-40 דקות (ההפרש בין 6 שעות ל-5 שעות ו-20 דקות). אם קצב הבעירה של הנר העבה הוא 1 ס"מ ב-40 דקות, אז ב-120 דקות (שעתיים)-3 ס"מ וב-6 שעות (זמן הבעירה הכולל) = 9 ס"מ.

מכאן שאורכו של הנר העבה 9 ס"מ ואורכו של הנר הדק 8 ס"מ.

מבט לעומק

הרב מנחם סוכות

מעבר למילים

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה, מַה תִּצְעַק אֵלַי?

הפסוק הזה מעורר תהיה רבה, איזה חיסרון יש בכך שצועקים לה' בעת צרה? הייתכן כי אכן ישנו פגם בתפילה?

המדרש מבאר: לְכַף כְּתִיב: צִעְקוּ וְהו' שָׁמַע. לְפִי שִׁצְעִקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל הַיָּם, שִׁנְאַמַר: וַיִּצְעֲקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה'. שָׁמַע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תַּפְלִתָּם, וַאֲמַר לְמֹשֶׁה: מַה תִּצְעַק אֵלַי? כִּכְר שְׁמַעְתִּי צִעְקָתָם, דְּכַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ.

למה כוונת המדרש? האם ישנו גבול ושיעור לתפילת האדם? האם מרגע שנענו תפילותינו, ראוי להימנע מתפילה? מדוע? האם יש מצב שגבוה יותר מדרגת התפילה?

אנחנו יודעים שהעולם נקרא על שם ההעלם, על שם כך שהבורא שמהווה הכול, נסתר ונעלם כל כך כאן. אך אם זה מובן לגבי ה"עולם הזה", מה פשר המושג ה"עולם הבא"? האם גם שם נעלם ומוסתר הבורא?

התשובה היא, כן. אבל מסיבה שונה לחלוטין ואפילו הפוכה מההסתרה שאנו מכירים כאן בעולם הזה. ההסתר שכאן הוא הסתר רע, בעוד שההסתר שם הוא הסתר טוב. כאן, בעולם הזה, חומריותו של העולם והתפיסה הגשמית שולטות כל כך, עד שהן מצליחות להסתיר מאתנו את האמת הפשוטה ומרחיקות אותנו מהיכולת להכיר באותה האמת המונחת בתשתית של ההווה כולה. ואילו שם, בעולם הבא, בהעדר אותם כיוונים ומעשים גשמיים, אנחנו מגלים שהקדושה עמוקה כל כך, עד שההשגה הפשוטה שלנו מתקשה לגלותה. זהו "עלמא דאיתכסיא" – העולם המכוסה, שמכוסה לא על ידי דבר חיצוני שמסתירו, אלא מעצם היותו גדול כל כך מהשגתנו.

התהליך הזה, שלבי ההתפכחות האלו, קשורים לכל מצווה ולכל מעשה טוב שאנחנו עושים. השלב הראשון הוא להגיע עד אליו, לשבור את המחסומים הארציים שמקשים עלינו ולגלות את הדרך הנכונה עבורנו. השלב הבא הוא להביט על מעשינו מתוך ענווה, להכיר בכך שהמעשה הטוב שלנו הוא רק התחלה, שהאמת עצמה עמוקה, רחבה ועלומה. שהחיבור הנדרש מעמנו הוא הרבה מעבר למעשה.

בדרך זו ממש ניתן להבין את הדרגות השונות שבתפילה, יש שתיקה שמגיעה מכך שהתפילה נסתרת ממני, שהמילים רחוקות ממני. מכך שלעיתים היכולת לזעוק לה' נראית לנו רחוקה כל כך ולא מובנת. זו היא הסתרה כואבת. לשם כך קיבלנו את אותה ירושה נפלאה, את "הקול, קול יעקב". אבל כאן לא מסתיים התהליך, היכולת לצעוק היא נפלאה אך היא רק הקדמה למודעות העמוקה יותר, לאמונה העמוקה שהיא מעבר למילים, לשתיקה העוצמתית ביותר שמגיעה מתוך עומק ההבנה, הרבה מעבר למילים.

בתחילה היו ישראל עוד רחוקים, הם שתקו, כי לא היו להם מילים. עם ישראל יצאו ממצרים, מגלות הדיבור, מהמקום בו לבם הושתק. הם הגיעו לדרגה של תפילה, של חיבור ואמונה שהגיעה לידי ביטוי באותה צעקה פנימית, מעומק לבם. קריעת ים סוף הוא מעמד שנועד להמשיך את התהליך הגאולה ולהעמיק אותו. ה' מתגלה למשה ואומר "מה תצעק אליי?", הגיעה העת להתקדם, השלב הבא הוא כבר מעבר למילים, כשהמילים יישארו מאחור, כשהאמונה תגיע לדרגה של שתיקה. למקום בו אין כבר צורך במילים.

(מבוסס על תורתו של השפת אמת)

ברכה והצלחה לכל בית ישראל ובכללם ל...

ברכה והצלחה	אל נא רפא נא לה
עדה עטייה	אוסנת יסכה בת רבקה
נתנאל טלקר	יואב בן לאה
חנניה ביטון	חנה בת מרים
משה דואב	רון בר עדנה
	אליה בת סיגל
	אביגדור בן שרה